

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Œcumenica Cathedræ Apostolicæ Avthoritas

Reding, Augustin

[Ort nicht ermittelt], Anno M.DC.LXXXIX.

§. III. Corollarium.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38717

mite, jurisdictionis Turonensis. *Cæptâigitur inquit, die constituto satis pompaticè hujusmodi dedicatione, atque peractâ, Missarumque ex more solemnij celebratis, postmodum quique ad propria redière. Denique imminente ipsius diei horâ nonâ, cum flabris lenibus serenum undique consisteret cælum, repente supervenit à plaga Australi vehementissimus turbo ipsam impellens Ecclesiam, ac replens eam turbido aere, diu multumque concutiens. Deinde verò solutis laquearibus, universæ ejusdem Ecclesiæ trabes, simulque tota teges, per pignam ejusdem templi Occidentalem in terram corruentes eversum ierunt. Quod cum multi per regionem factum comperissent, nulli venit in dubium, quoniam insolens præsumptionis audacia irritum constitisset votum, simulque præsentibus ac futuris quibusque, ne huc simile agerent, evidens indicium fuit. Tabulæ autem illæ continent, Hugonem Archiepiscopum Turonensem, audito privilegio à Papa concessio, Romam accessisse, atque à Sergio IV. Ioannis successore submissis precibus contendisse, ut Monasterij consecrationem sibi permitteret: sed repulsam tulisse; eò quòd liberum fuisset fundatori Monasterij, Ecclesiæ Romanæ illud concedere. Denique ipsum Archiepiscopum acquivisse, atque jus omne, quod in illud Monasterium sibi competere poterat, Ecclesiæ Romanæ concessisse; itaque à Petro Viterbiensi Episcopo autoritate Sergij fuisse consecratum.*

124. Quis ergo credat, Ecclesiam illam miraculosè everiam fuisse in penam invasæ jurisdictionis ordinariæ; siquidem ipse Ordinarius juri suo cesserat? Quorsum à Chronico Turonensi diceretur, ut à Marca refertur; *Abbatia belli loci* (eo nomine vocatur in tabulis prædictis illa, de qua hîc est sermo) *Ecclesia S. Florentij de Ambatia à Fulcone Herra fundatur anno 1010.* Quorsum, inquam, id diceretur, si statim à consecratione fuisset everta? Aut quis Ecclesiam miraculosè destructam statim ausus fuisset excitare?

§. IV.

Corollarium.

125. **E**X dictis jam constat, quantum varietur à Doctoribus Francicis circa principia præsentis Gallicanæ libertatis. Hoc licet ex antecedentibus satis pateat, ejusmodi tamen variationem luculentiorè reddere placet ex *Athore tract. de libert. Ecclesiæ Gallic. lib. 11. cap. 13.* ita differentis. Libertates Ecclesiæ Gallicanæ à varijs variè accipi pro cujusque commodo, aut studio, neminem laet eorum, qui ves gestas rescire satagunt. Principio quidem omnes Ordines exactam Canonum antiquiorum observantiam obtendebant: sed quia longius ab ea recedebant, plurima, quæ à Laicis, plurima etiam, quæ ab Ecclesiasticis viris usurpabantur, detorquenda fuit nuncupatio illa à primaria suæ significatione, ad alias admodum diversas, aut etiam contrarias.

126. Exeunte postremo sæculo, Petrus Pithæus Bibliotheca Regiæ præfectus, libellum

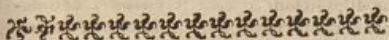
de libertatibus Ecclesiæ Gallicanæ scripsit; in quo duo principia constituit. quorum alterum Regiam jurisdictionem in Ecclesiam amplificat, alterum Summi Pontificis in Galliam potestatem constringit; atque ex duobus illis fontibus quàm plurima capita derivat. Opus illud, cum privati esset hominis, nullius erat autoritatis, imò nec totius Gallicæ sententiam exponere censebatur. Quin ei potius Clerus refragari se multifariam significavit. Attamen, quia nihil est, quod alicui aliquando non videatur commodum, incipit Tractatus ille per articulos citari, quasi antiqui illius Codicis Canones, in quibus observandis sita dicebatur libertas Ecclesiæ tum universæ, tum Gallicanæ, continentis loco successisset, ejuisque interpretatio è commentario, ceo à Glossa, communiter recepta peti.

In lite nuper à Senatu Parisiensi definita inter Illustrissimum Episcopum Cadurcensem, & nobilissimum Comitem de Marsano circa pensionem prædicto Comiti super fructibus præfati Episcopatus assignatam, instabat Reverendissimus Episcopus, observandos Canones, quibus adversari videbatur pensio, præsertim in favorem Bigami constituta; atque ita primariæ libertatum suarum definitioni inhære videbatur. Nobilissimus Comes negabat, esse veram & sinceram libertatem Gallicanarum naturam, suamque intentionem probabat plurimis exemplis Episcoporum, atque aliorum Ecclesiasticorum virorum super Canonibus secum dispensari postulantium, v. g. ad demigrandum ab una Sede ad aliam, ad plura simul beneficia obtinenda, ad beneficia Regularia in commendam recipienda, comit regulam *Regularia Regularibus &c.* Reprobant Actores Cleri Gallicani, Domino Episcopo Cadurcensi sese adjuvantes: quosdam quidem ex illis dispensationibus à Concilijs generalibus fuisse approbatas, alias autem, potius beneficiarum commendas ab usu, & à Concilijs Provincialibus esse confirmatas, quousus Gallicæ, & Conciliorum Provincialium sententia idem essent, ac Canones Conciliorum generalium, quibus contineri dicebantur dictæ libertates, ut observare licuit in actis typis editis, hucque perlatis.

Omnes autem libellum Pithæi, dum sibi favere putabant, quasi Codicem Canonum libertatum suarum allegabant; ut rursus videas, speciosum illud nomen, quod primum ad significandam defensionem adversus injurias Conciliorum generalium Canonibus contrarias inductum videbatur, hodie multipliciter æquivocum evasisse, ac variè à varijs prout commodum videtur, usurpari, quod plurimis alijs exemplis posset confirmari.

Sed, quod vehementer defendendum est. nulli sapius usui deservit, quàm ut Ecclesia potestatis secularibus subijciatur, ac ejus jurisdictione ad sæculares Judices trahatur. Id sæpissimè sensit Clerus Gallicanus, saltem circa suam, ut testantur ejus acta, & monumenta, quorum nonnulla sunt à nobis citata. Itaque experitur Ecclesiasticus Ordo, quom sibi noxium fuerit, potestatem secularem ad-

versus Pontificiam implorasse. Utinam antiquam erga sanctam Sedem obsevantiã re- sumens, debitam sibi à Laicis ipse recupera- re mereatur.

DISQUISITIO XIII.

De antiqua Excommunicationis infingenda ratione, ubi agitur contra Eliesium Parisiensem Theologum.

Præfatio.

IN sua circa antiquam Ecclesie disciplinam Dissertatione tertiã præloquij loco tria præsupponit Eliesius. Primum desumitur ex ratione per auctorem illum sic deductã. Nulla enim est hominum Societas, cui jus non sit & potestas eorum expellendorum, qui leges Societatis infringunt, vel ejus bono adversantur. Quemadmodum enim à corpore humano membra putrida sunt rescandã, ne totum corpus inficiant, ita etiam in hominum societatibus necessum est, eos, qui Societati pessimis factis, vel exemplis obsunt, expelli, tum ne Societatem perturbent, tum ne ceteri in eandem trahantur pervertitatem. Id verò si quã in Societate sit necessarium, maximè requiritur in Ecclesia, cujus finis est, rectã fidem & bonos mores in hominum animis conservare, ut beatitudinem æternam consequi possint. Nam si non posset Ecclesia homines prava facientes, aut docentes, à sua Societate removere, brevi tempore quàm plurimi eorum exemplo in eandem traherentur impietatem.

Secundum Eliesij principium petitur ex SS. Litteris. Cujusmodi porro, ait, expulsio dicitur excommunicatio, cujus sæpe sit mentio in Divina Scriptura. Et primum quidem Christus Matth. 18 hoc telum in pertinaces utendum esse docet, si peccaverit, inquit, in te frater tuus, vade & corripe eum in te, & ipsum solum, si autem te non audierit, adhibe tecum unum, vel duos, ut in ore duorum, vel trium, stet omne verbum. Quòd si non audierit, sit tibi sicut ethnicus & publicanus: amen dico vobis, quæcunque alligaveritis super terram, erunt ligata & in Cœlis. His ergo Clavibus usus fuisse Apostolos, constat ex incestuoso Corinthio, quem Paulus jubebat ab Ecclesia catu arceri; sicuti etiam jubebat evitandos quosdam circa fidem naufragantes, utpote Sathanae à se traditos: tradere enim Sathanae nihil aliud videtur esse, quàm à fidelium conventu expellere, uti constat ex cap. 5. epist. 1. ad Corinth. Quam expulsionem tam strictam voluit Iohannes in sua Epistola cap. 2. v. 10. ut ei, qui non permanet in doctrinã Christi, ne ave quidem diei mandãret.

Tertium præfati Theologi principium accipitur ex usu Ecclesie, Apostolis posteriore. Post Apostolos, inquit, eadem disciplina semper in Ecclesia viguit. Observandam solummodò est, duplicem fuisse olim excommunicationem pro duplici reorum, in quos ferebatur, ratione: una etenim à S. Augustino medicinalis dicta, stringebatur in eos, qui vel per convictionem, vel per spontaneam confessionem criminis alicujus rei comperti, de eo dolentes ac gementes à communione removebantur tam ad

medelam, quàm ad exemplum. Altera verò excommunicatio à dicto S. Doctore mortalis appellata, ferebatur in rebelles, qui vel in suo errore pertinaces essent, vel crimen suum agnoscere, & plan- gere detrectarent. Quibus præsuppositis, & ad ulteriorem in decursu discussionem reservatis, tria generaliter ex Eliesio occurrunt hic examinanda, quorum primum est de modo & causã excommunicationis ferendæ, secundum de subiecto excommunicationis capaci. Tertium de effectu excommunicationis.

§. I.

De modo & causis Excommunicationis.

Eliesius præsentis 3. Dissertationis sue cap. 1. 4. ita definit excommunicationem, quòd sit expulsio de fidelium conventu & Societate, quæ sit vi clavium à Christo Ecclesie traditã. Quæ equidem definitio sustineri posset; at difficultatem ingerit explicatio per dictum Theologum facta, quòd, licet Ecclesie nomine Episcopi ac Presbyteri præcipuè intelligantur, optimè tamen dici possit, claves Ecclesie ita esse datas universitati, quã cunctos fideles complectenti, ut soli nihilominus Episcopi ac Presbyteri habeant potestatem eas exercendi. Quòd proinde Eliesianum principium alibi refutavimus; hic tamen occurrit discutiendum; An exinde sortè factum sit, ut primis Ecclesie sæculis non solum Episcopi, sed cum eis Presbyteri, accedente etiam nonnunquam Laicorum consensu, excommunicationis judicium ferrent in noxios? Super quo quæsito lubet Eliesiana hic argumenta proferre ac expendere.

ARGUMENTUM I. Eliesij.

Hic Auctor ad probandum Excommunicationis judicium ab Episcopo ac Clericis cum consensu Laicorum esse latum; argumentatur primò ex Paulo Apostolo, qui non dicit, Corinthium incestuosum ab Episcopo, aut Presbytero excommunicandum esse, nec ipse tum autoritate sua solus excommunicat, sed jubet, id ab universa Ecclesia fieri: Ego quidem, inquit, absens corpore, præsens autem spiritu jam judicavi, ut præsens, eum, qui sic operatus est, in Nomine Domini Iesu Christi congregatis vobis, & mto spiritu, cum virtute Domini Iesu Christi, tradere hujusmodi hominem Sathanae in interitum carnis. Idem Apostolus 1. ad Thessalon. 3. omnibus Fratribus consulit, ut subtrahant se ab ijs, qui ambulabant inordinatè. Et Joannes in Epistola sua fratrem & natos ejus privatos monet, ut hæreticorum communionem fugiant.

Responsio.

IN hoc Eliesiano argumento abominanda prorius sit consilio tum judicij ex jurisdictione Ecclesiastica prodeuntis, tum executionis ex debita erga hanc obedientiã à Laicis quoque faciendã. Etenim in præallegato Apo-